

COVID-19 cepljenje v nosečnosti

Pfizer-BioNTech mRNA (*messengerRNA*) COVID-19 cepivo je nova vrsta cepiva, ki je dokazano učinkovito in varno pri starejših od 16 let, cepljenje poteka v dveh odmerkih v razmiku 3 tednov (21 dni).

Moderna mRNA COVID-19 cepivo je nova vrsta cepiva, ki je dokazano učinkovito in varno pri starejših od 18 let, cepljenje poteka v dveh odmerkih v razmiku 1 mesca (28 dni).

mRNA cepiva ne vsebujejo živih virusov in ne spodbujajo delovanja virusov. mRNA iz cepiva se hitro razgradi v normalnem celičnem procesu, ne vstopa v jedro celice in ne spreminja dednega zapisa v prejemniku cepiva (ne povzroča genetskih sprememb). mRNA se razgradi v mišični celici na mestu injiciranja, tako da ne prehaja skozi posteljico. Koronavirusni protein, ki je kodiran v mRNA cepivu (protein bodice S) in protein v posteljici (sincitin-1, ki deluje na združevanje celic posteljice) imata majhne dele iste genetske kode, vendar pa sta po strukturi popolnoma drugačna. Cepivo ne povzroča imunske reakcije s proteinom sincitin-1 v posteljici. Po trenutnih podatkih in načinu delovanja je malo verjetno, da bi cepljenje predstavljalo tveganje za nosečnice in plod, čeprav cepiva v primarni raziskavi niso bila preverjena na nosečnicah. Znani so podatki o raziskavah na živalih. Nobenih škodljivih učinkov ni bilo zaznanih pri podganah, ki so prejele mRNA COVID-19 cepivo pred in med nosečnostjo. Spremljali so vpliv na razmnoževanje, razvoj ploda v maternici in poporodni razvoj. Po trenutnih podatkih je tveganje za okvaro pri plodu majhno. Razpoložljivi podatki kažejo, da cepiva COVID-19 ne povzročajo neplodnosti pri ženskah ali moških. V randomizirani slepi študiji Pfizer-BioNTech je zanosilo enako žensk po cepljenju v primerjavi s tistimi, ki so prejele placebo. **O cepljenju nosečnic in doječih mater z mRNA cepivi je zelo malo podatkov, ki pa ne kažejo, da bi bilo cepivo kakorkoli škodljivo za nosečnice, plod in novorojenčka.**

Po trenutnih podatkih je tveganje za zaplete pri okužbi s COVID-19 v nosečnosti večje kot pri enako starih nenosečih ženskah, čeprav je absolutno tveganje še vedno majhno. Nosečnice imajo večkrat hujši potek bolezni, večkrat je potreben sprejem v enoto intenzivne terapije, mehanska ventilacija in večkrat okužba vodi do smrti kot pri enako starih nenosečih ženskah. Prav tako okužba s COVID-19 v nosečnosti predstavlja povečano tveganje za prezgodnji porod in carski rez.

Cepljenje nosečnic in doječih mater lahko opravimo po skrbnem pretehtanju koristi in tveganj. O koristih in tveganjih cepljenja naj se posvetujejo z izbranim družinskim zdravnikom in/ali ginekologom. **Cepljenje je zlasti koristno pri nosečnicah z dejavniki tveganja za hujši potek bolezni COVID-19 in pri nosečnicah, ki so pri svojem delu bolj izpostavljene tveganju za okužbo. Ženskam, ki načrtujejo naravno ali medicinsko asistirano zanositev, zanositve po cepljenju ni potrebno odlagati.**

Nosečnicam, doječim materam in ženskam, ki so zanosile po cepljenju proti COVID-19 svetujemo, da o morebitnih stranskih učinkih po cepljenju obvestijo izbranega družinskega zdravnika in ginekologa kot je to običajno po vsakem cepljenju.

V vsakem primeru nosečnicam in doječim materam svetujemo, da sledijo navodilom o upoštevanju varnostne razdalje, umivanju/razkuževanju rok in uporabi mask ter prejmejo cepivo proti gripi in oslovskemu kašlju, ki sta dokazano varni cepivi v nosečnosti. V primeru cepljenja proti COVID-19 se svetuje 14 dnevni časovni razmik od cepljenja proti gripi in oslovskemu kašlju zaradi sledenja morebitnih stranskih učinkov posameznega cepljenja. V primeru cepljenja s COVID-19 cepivom pred zanositvijo ali v nosečnosti, naj gospa o cepljenju obvesti izbranega ginekologa in porodničarja.

Skupina za pripravo in posodabljanje COVID-19 priporočil v porodništvu:

Marijana Vidmar Šimic, dr. med., Mirjam Druškovič, dr. med., prof. dr. Miha Lučovnik, dr. med., doc. dr. Tanja Premu Sršen, dr. med., doc. dr. Andreja Trojner Bregar, dr. med., mag. Gorazd Kavšek, dr. med., mag. Lili Steblovnik, dr. med., prof. dr. Eda Vrtačnik Bokal, dr. med., prof. dr. Alojz Ihan, dr. med.

Verzija 4

datum: 19.1.2021

Potrdilo Združenje za perinatalno medicino pri Slovenskem zdravniškem društvu 19.1.2021.

Viri:

CDC: dostopno na: https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/info-by-product/clinical-considerations.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fvaccines%2Fco-vid-19%2Finfo-by-product%2Fpfizer%2Fclinical-considerations.html

ACOG: dostopno na: <https://www.acog.org/clinical/clinical-guidance/practice-advisory/articles/2020/12/vaccinating-pregnant-and-lactating-patients-against-covid-19>

RCOG: dostopno na: <https://www.rcog.org.uk/en/news/covid-19-vaccination-and-pregnancy/>

in na: <https://www.rcog.org.uk/en/guidelines-research-services/guidelines/coronavirus-pregnancy/covid-19-virus-infection-and-pregnancy#vaccines>

NACI Canada: dostopno na: <https://www.canada.ca/en/public-health/services/immunization/national-advisory-committee-on-immunization-naci/recommendations-use-covid-19-vaccines.html#a7>

ASRM (American society for reproductive medicine): dostopno na: <https://www.asrm.org/globalassets/asrm/asrm-content/news-and-publications/covid-19/covidtaskforceupdate11.pdf>